

PORTUGALIA

HDI INDEX
0,843
RANK 41

PORTUGALIA

CADRUL GENERAL

- Unul dintre cele mai bune sisteme de sănătate din lume.
- Statul are obligația de a proteja **familia, copiii și tinerii** și de a asigura dezvoltarea acestora (Constituția Republicii Portugheze - art. 67, 69 și 70).
- **9 principii de intervenție:**
  1. Urmărirea interesului copilului/tânărului;
  2. Respectarea intimității și drepturilor de imagine ale copilului sau tânărului;
  3. Intervenția cât mai rapidă;
  4. Intervenția minimă;
  5. Impact minim asupra vieții copilului, a tânărului și a familiei acestuia;
  6. Responsabilizarea părinților;
  7. Informarea obligatorie a părților;
  8. Audierea obligatorie a părților;
  9. Etapizarea intervenției.

SITUAȚIA FAMILIILOR CARE AU COPII/TINERI CU NEVOI SPECIALE

- 1,4% dintre copiii portughezi au fost identificați ca având un handicap sau o afecțiune mintală;
- Familii monoparentale (36,5%);
- Familii reconstituite (13,4%);
- Veniturile familiei depind de alocația acordată copiilor cu nevoi speciale - 14%;
- Veniturile familiei depind de indemnizația de șomaj sau de pensia de muncă - 12,8%.

POLITICI DE INCLUZIUNE ÎN PORTUGALIA

Nivelul legislativ:

- Introducerea noțiunii de **”creștere a copilului și tânărului”** (Legea privind protecția copiilor și a tinerilor aflați în situații de risc; Legea privind tutorele educațional);
- **Programul de intervenție timpurie a copilului (IPI)**: dezvoltarea generală a copilului; crearea condițiilor pentru interacțiunea dintre copil / familie; crearea rețelelor de sprijin formale și informale;
- **Planul Național de Acțiune pentru Incluziune Socială (PNAI)**: eliminarea situațiilor de excluziune socială care afectează copiii;
- **Inițiativa pentru Copilărie și Adolescență (INIA)**: a transformat copilăria într-o prioritate națională.

Nivelul executiv:

1. Entitățile cu competențe în domeniul **copilăriei și tineretului (ECMIJ)**

- evaluează, diagnostichează și intervin în situații de risc și pericol;
- implementează strategiile de intervenție necesare și adecvate pentru reducerea sau eliminarea factorilor de risc;
- însoțesc copilul, tânărul și familia acestuia în cadrul implementării planului de intervenție;

2. Comitete pentru protecția copiilor și tinerilor (CPCJ)

- promovează drepturile copilului și a tinerilor sau pun capăt situațiilor care pot afecta siguranța, sănătatea, formarea, educația sau dezvoltarea completă a acestora (Proiectul Tecer a Prevenção sau MPMTI - Luna pentru prevenirea maltratării copilului);

3. Instanțele.

CROATIA

HDI INDEX
0,827
RANK 45

CROAȚIA

CADRUL GENERAL

- 511 850 copii și adulți cu dizabilități, 307 934 fiind de sex masculin (60%) și 203 916 (40%) de sex feminin.
- 24 278 băieți cu dizabilități și 14 777 fete.
- Procentul copiilor cu dizabilități în cadrul general al populației este de 4.4% (Benjak, 2017).
- Intervenția timpurie a fost reglementată în 2012 (serviciile și educația pentru intervenție timpurie au luat start cu șase ani mai devreme).
- Diferențe majore între capitală – restul țării

SITUAȚIA FAMILIILOR CARE AU COPII/TINERI CU NEVOI SPECIALE

- Părinții copiilor cu dizabilități primesc suportul în special din partea membrilor familiei, apoi din partea colegilor de muncă, a bisericii, a ONG-urilor și în final din partea asistenților sociali ai Centrului de Asistență Socială (Leutar & Štambuk 2007).
- Familiile tinere: tații nu se implică în educația copiilor cu dizabilități.
- Familiile bătrâne: părinții care au copii mai în vârstă cu dizabilități sunt deseori izolați, epuizați, obosiți și uneori bolnavi.
- Majoritatea copiilor cu dizabilități trăiesc în mijlocul familiilor (97.5%), doar 0.6% se află în grija asistenților maternali, iar 275 de copii cu dizabilități sunt instituționalizați.

POLITICI DE INCLUZIUNE ÎN CROAȚIA

- Programul educațional de bază este unul incluziv, cuprinzând planuri individualizate, în special pentru copiii cu deficiențe specifice de limbaj, deficiențe de învățare, dizabilități multiple și dizabilități intelectuale.
- Sistemul de educație în Republica Croația acordă incluziune tuturor copiilor, elevilor și tinerilor, la toate nivelurile, inclusiv copiilor cu handicap de dezvoltare, copiilor care sunt membri ai minorităților naționale, elevilor supradotați și copiilor sau tinerilor dezavantajați (EASNIE, 2017).
- Copiii cu dizabilități ușoare sunt înscriși în învățământul de masă, pe când copiii cu deficiențe considerabile sunt înscriși în instituțiile de învățământ special.
- Educația incluzivă este implementată în funcție de două modele educaționale, incluziune totală și parțială.

TURCIA

HDI INDEX
0,767
RANK 71

TURCIA – CADRUL GENERAL

- 9 milioane de persoane cu dizabilități în Turcia - 12,3% din populația generală (Tufan, Yaman, Arun, 2007). Din această populație, aproape 2 milioane sunt copii (5,46%) (Eres, 2010).
- Persoanele cu dizabilități sunt adesea neglijate în sistemul educațional (lipsa de competențe în rândurile profesorilor, lipsa unor servicii educaționale eficiente, lipsa condițiilor fizice în școli)
- Unele dintre familiile cu copii cu dizabilități nu sunt conștiente de drepturile și de serviciile oferite pentru ei.
- Calitatea interacțiunii dintre părinți și sistemul școlilor depinde de caracteristicile socio-culturale ale familiilor.

SITUAȚIA FAMILIILOR CARE AU COPII/TINERI CU NEVOI SPECIALE

- Copiii cu dizabilități și familiile lor sunt serios discriminați și izolați în sistemul școlar de către profesorii de clasă și administratorii școlilor;
- Multe mame sunt lăsate singure de către membrii familiei;
- În afară de depresie, panică și anxietate, multe mame se confruntă și cu conflicte maritale, uneori chiar cu divorțuri;
- Părinții acceptă greu handicapul copiilor lor. Cei mai mulți caută sprijin religios pentru a face față dificultăților cu care se confruntă.

POLITICI DE INCLUZIUNE ÎN **TURCIA**

- Persoanele cu dizabilități sunt protejate de legea privind educația specială 573 (Cavkaytar, 2006).
- Părinții beneficiază de sprijin individual sau în grupuri mici, dar aceste încercări nu sunt suficiente pentru a ajuta familiile.
- Unele asociații și organizații non-profit (ONG-uri) organizează seminarii, desfășoară ateliere de lucru și îi învață pe părinți cum să supraviețuiască.
- Familiile nu pot fi urmărite pentru a determina dacă există o sustenabilitate în ceea ce privește modul în care pun în aplicare ceea ce au învățat în timpul atelierelor de lucru.

SPANIA

HDI INDEX – 0,884 (RANK 27)

SPANIA – CADRUL GENERAL

SITUAȚIA FAMILIILOR CARE AU COPII/TINERI CU NEVOI SPECIALE

POLITICI DE INCLUZIUNE ÎN SPANIA

LITUANIA

HDI INDEX – 0,848 (RANK 37)

LITUANIA – CADRUL GENERAL

SITUAȚIA FAMILIILOR CARE AU COPII/TINERI CU NEVOI SPECIALE

POLITICI DE INCLUZIUNE ÎN LITUANIA